

Lykkepillebakrus for professor
Hegg A. Dagbladet 12.11.2003

Lykkepillen kan ikke ha gitt mannen de alvorlige bivirkningene, mente sakkyndig psykiatriprofessor Lars Weisæth - som viste seg å ha hatt betalte oppdrag for produsenten av lykkepillen.

Nå er saken anket til Høyesterett, grunnet det saksøkers advokat, Edmund Asbøll mener er manglende habilitet hos Weisæth.

- Det er viktig å understreke at vi ikke er ute etter å ta Weisæth. Det finnes sikkert mange mer graverende tilfeller enn hans. Men denne saken tydeliggjør hvilket rettssikkerhetsproblem samrøret mellom lege og legemiddelindustrien utgjør, sier Asbøll.

Bestrider diagnose

Professorens dobbeltrolle er kommet i søkelyset etter at han ble oppnevnt som eneste sakkyndig i Borgarting lagmannsrett i desember 2000. Saken er som følger:

En mann i 50-åra saksøkte legemiddelforsikringspoolen fordi han mener han har utviklet posttraumatisk stressyndrom etter bruk av antidepressivet Seroxat. Psykiater Ole Herman Robak støtter mannen, som i dag er uføretrygdet. Weisæth derimot bestrider som rettsoppnevnt sakkyndig mannens diagnose.

Saksøker, som vil være anonym, har tapt saken i begge rettsinstanser. Nå skal Høyesterett avgjøre saken.

- Jeg var ikke forberedt da jeg ble spurt ut i retten om jeg hadde hatt noen slike betalte oppdrag. Jeg tok det etter hukommelsen. Beklageligvis ble dette ufullstendig, men jeg tror du skal lete lenge etter en sakkyndig som har mindre binding til farmasøytisk industri enn meg.

Bruk av antidepressiver ble i 2001 godkjent til bruk i behandlingen av posttraumatisk stresslidelse. Denne lidelsen er mitt ekspertområde, og derfor var det stor interesse for å få meg som foredragsholder.

Weisæth opplyste da saken startet i lagmannsretten at han på det tidspunkt ikke hadde noen økonomisk interessekonflikt knyttet til legemiddelindustrien.

Foredro om lykkepille

Først etter rettssaken kom det fram at Weisæth har holdt til sammen tolv foredrag på ti år, flesteparten av dem i 2001 etter at han ble oppnevnt som sakkyndig i saken:

Tre av dem for produsenten av Seroxat, som er det legemiddelet søksmålet omfatter, og fem foredrag for legemiddelfirmaet Pfizer.

Totalt i 2001 oppgir Weisæth å ha fått 50 000 kroner i honorarer.

- Burde jeg på denne bakgrunnen ha sagt nei til å være sakkyndig? Jeg synes ikke det, men jeg burde i retten ha bedt om tid til å finne ut av antallet og innholdet i oppdragene mine. Jeg ser at dette kan oppfattes som uheldig, sier Weisæth, som i lagmannsretten opplyste at han har vært redaktør for en bokutgivelse som lykkepilleprodusenten Pfizer støttet ved å kjøpe opp 2000 eksemplarer.

Sponset

Professoren i katastrofepsykiatri er også medlem i Norsk psykiatrisk forening (NPF) og har i flere år hatt en sentral posisjon i nevnte forening. Weisæth ledet i flere år utvalget for forebyggende psykiatri. Av foreningens program, årsrapporter og årsmeldinger framkommer det at legemiddelfirmaene Pfizer og GlaxoSmithKline, som er de to store antidepressivprodusentene, har sponset ledelsen og medlemmer i ulike sammenhenger.

Pfizer og GlaxoSmithKline finansierer og driver også NPFs hjemmeside.

- Det er klart at dette ikke er heldig, sier Weisæth.

- Et omfattende problem

Leder av Legeforeningens etikkutvalg, Reidun Førde, sier at både leger og legemiddelindustri har et stort opprydningsarbeid å gjøre.

- Vi kan godt føle at vi er upåvirket av et slikt samvirke. Det er likevel umulig å få forståelse for dette blant folk flest. En biter ikke den hånda som mater en, sier Førde, som ikke vil uttale seg om denne enkeltsaken, men understreker at det ikke er noe nytt problem. - Vi har våre i våre etiske regler skjerpet ordlyden i paragrafen, der det heter:

"En lege må ikke inngå forbindelse med den farmasøytiske industri og/eller leverandører av medisinsk utstyr som kan føre til legens faglige vurderinger svekkes."

Det er den enkelte leges plikt å vurdere sin habilitet sier Førde.